

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1925

Vragen van de leden **Gerken** en **Leijten** (beiden SP) aan de ministers van Justitie en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *de afdracht aan Buma en Sena in de gezondheidszorg* (ingezonden 16 februari 2010).

Antwoord van minister **Hirsch Ballin** (Justitie), mede namens de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ontvangen 16 maart 2010) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2009–2010, nr. 1896.

Vraag 1

Is het u bekend dat onder andere Buma en Sena geld innen van zorginstellingen voor openbaarmaking van muziek?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Bent u van mening dat er in zorginstellingen sprake is van een openbaarmaking in de zin van de Auteurswet? Zo ja, waarom?

Bent u van mening dat onder alle omstandigheden er in de zorginstelling moet worden afgedragen in het kader van de Auteurswet? Zo nee, waar ziet u uitzonderingen? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 2 en 3

Elke organisatie die muziek ten gehore brengt buiten de familie-, vrienden- of daaraan gelijk te stellen kring¹, verricht een openbaarmaking in de zin van artikel 12 van de Auteurswet. Dat geldt ook voor zorginstellingen. Het is aan de rechter om aan de hand van de concrete omstandigheden van het geval te bepalen of er sprake is van een openbaarmaking in de zin van het auteursrecht. Bepalend is niet de plaats waar de muziek ten gehore wordt gebracht, maar de hechtheid van de relaties tussen de personen die daar samenkomen. Uit jurisprudentie kan worden afgeleid dat er bij zorginstellingen die muziek ten gehore brengen doorgaans sprake zal zijn van een openbaarmaking waarvoor toestemming van de rechthebbende is vereist. De Hoge Raad heeft namelijk ten aanzien van het langs mechanische weg ten gehore brengen van muziek in gemeenschappelijke ruimten in bejaardentehuizen geoordeeld dat de situatie van de bewoners in die huizen en hun onderlinge banden niet de conclusie wettigt dat er sprake is van een kring die gelijk gesteld kan worden

¹ Arrest van de Hoge Raad van 9 maart 1979, Stichting Willem Dreeshuis, NJ 1979, 341.

met een familie- of vriendenkring. In een onderzoek² naar de auteurs- en nabuurrechtelijke aspecten van muziekgebruik in het ziekenhuis dat in 2000 in opdracht van het WODC is verricht, concludeert het Instituut voor Informatierecht dat ziekenhuizen zelf een openbaarmakingshandeling verrichten, door hun «publiek» – bestaande uit ziekenhuispatiënten en -personeel, leveranciers en bezoekers – in de gelegenheid te stellen naar believen te luisteren naar (achtergrond)muziek.² Dit betekent nog niet dat er bij iedere vorm van muziekgebruik in zorginstellingen sprake is van een openbaarmaking. Als een patiënt tijdens het verblijf in een ziekenhuis voor eigen genoeg muziek beluistert via een radio of mp3-speler zal er bijvoorbeeld geen sprake zijn van een openbaarmaking in de zin van de Auteurswet.³

Vraag 4

Deelt u de mening dat het openbaar maken van muziek in de zorg geen enkel commercieel doel dient en dat een dergelijk doel de grondslag zou moeten zijn van het afdragen van auteursrechten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Zoals hierboven is toegelicht in antwoord op vraag 3, zal er bij zorginstellingen die muziek ten gehore brengen doorgaans sprake zijn van een openbaarmaking in de zin van het auteursrecht. Het gaat hierbij om professionele organisaties die er in het kader van hun bedrijfsvoering voor kiezen om muziek, televisieprogramma's of films openbaar te maken. Het doet daarbij niet ter zake of zorginstellingen een commercieel karakter hebben of niet. Zoals ik recentelijk op vragen van de leden Atsma en Van Vroonhoven-Kok heb geantwoord, ligt dit anders bij vrijwilligersverbanden. Omdat daar, in tegenstelling tot zorginstellingen, niet zonder meer vaststaat dat er sprake is van een openbaarmaking buiten de familie-, vrienden- of daaraan gelijk te stellen kring, verwacht ik bij vrijwilligersverbanden extra terughoudendheid van de zijde van de auteursrechtorganisaties.⁴

Van belang is wel dat de auteursrechtorganisaties, evenals bij het bedrijfsleven, zorgvuldig omgaan met de incasso van auteursrechtvergoedingen richting zorginstellingen en de afspraken naleven die daaromtrent zijn gemaakt in de werkgroep onder voorzitterschap van de heer Pastors. Het College van Toezicht auteurs- en naburige rechten ziet er in dit verband op toe dat collectieve beheersorganisaties bij de uitoefening van hun werkzaamheden voldoende rekening houden met de belangen van de betalingsplichtigen (artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet toezicht collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten).

Vraag 5

Bent u bereid te bezien of deze bedragen terecht geheven worden, zoals bedoeld in de Auteurswet, of dat hier in feite geen sprake is van een nieuwe openbaarmaking?

Antwoord 5

In zorginstellingen kan sprake zijn van uiteenlopende vormen van muziekgebruik. Er kan bijvoorbeeld muziek ten gehore worden gebracht in voor het publiek toegankelijke wachtruimten, in gemeenschappelijke ruimten voor bewoners of patiënten, operatiekamers en personeelsrestaurants. Zoals in het antwoord op de vragen 2 en 3 is opgemerkt, zal er in veel gevallen sprake zijn van een openbaarmaking in de zin van het auteursrecht. Het is niet aan mij, maar aan de rechter om in de concrete omstandigheden van het geval te bepalen of dat het geval is. Zoals ik ook heb aangegeven in de kabinetsreac-

² Muziek in het ziekenhuis, auteurs- en nabuurrechtelijke aspecten, uitgevoerd door mr. G.J.H.M. Mom, Instituut voor Informatierecht, Universiteit van Amsterdam, in opdracht van het WODC, juli 2000, blz. 3–4.

³ Arrest van de Hoge Raad van 1 juni 1979, Buma/De Zon, NJ 1979, 470. Zie ook de antwoorden op vragen van het lid Teeven (VVD) aan de Minister van Justitie over een uitspraak van de Rechtbank Zwolle in de zaak tussen Buma en het bedrijf Suplacon over de uitleg van artikel 12 van de Auteurswet, Tweede Kamer, vergaderjaar 2008–2009, nr. 2214.

⁴ Vragen van de leden Atsma en Van Vroonhoven-Kok (beiden CDA) aan de ministers van Onderwijs Cultuur en Wetenschap en van Justitie over de factuur die de Stichting Bloemencorso Valkenswaard heeft gekregen voor de rechten over muziek die gedraaid wordt op de radio's die aanstaan gedurende de bouwperiode van de corsowagens, Tweede Kamer, vergaderjaar 2009–2010, nr. 2010Z01677.

tie op het rapport van de parlementaire werkgroep auteursrechten, acht ik het van belang dat partijen zoveel mogelijk in onderling overleg afspraken maken over een redelijke uitoefening van het auteursrecht.⁵ In de zorgsector bestaan thans al afspraken. Buma (voor de makers) en Sena (voor de uitvoerenden en producenten) hebben voor het openbaar maken van muziek collectieve regelingen gesloten met vertegenwoordigende organisaties zoals Actiz, GGZ, de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen en de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland. Daarnaast zijn er rechtstreekse regelingen getroffen met een aantal individuele instellingen, onder andere in de bejaardenzorg. Voor het openbaarmaken van televisieprogramma's en films worden deze regelingen met Videma gesloten. Videma vertegenwoordigt rechthebbenden op audiovisuele werken, zoals film- en tv-studio's, omroepen en tv-producenten.

Vraag 6

Welke bedragen zijn er in de afgelopen jaren afgedragen in het kader van de openbaarmaking in het kader van het Auteursrecht?

Antwoord 6

Uit de jaarcijfers van de betrokken auteursrechtorganisaties⁶ blijkt dat de inning voor openbaarmaking van muziek bij bedrijven en instellingen bij Buma zowel in 2007 als in 2008 circa 42 miljoen euro bedroeg. Bij Sena was dit circa 44 miljoen euro per jaar.⁷ Videma incasseerde voor openbaarmaking van film en televisieprogramma's via gesloten netwerken en groepstelevisie circa 7,5 miljoen euro in 2008 en circa 5,5 miljoen euro in 2007. Gezamenlijk bedroeg de inning door deze drie organisaties dus ruim 90 miljoen euro op jaarbasis.

Vraag 7

Kunt u inzicht geven in de financiële gevolgen voor de zorg voortvloeiend uit de heffing door organisaties als Buma, Sena en de overige organisaties?

Antwoord 7

Uit gegevens van de branchevereniging voor collectieve beheersorganisaties VOI@E blijkt dat de zorginstellingen in Nederland in totaal circa 7 miljoen euro per jaar betalen aan Buma, Sena en Videma voor het openbaar gebruik van muziek, film en televisie. In het overgrote deel van de gevallen vindt dit plaats op basis van de in het antwoord op vraag 5 genoemde collectieve regelingen. Het bedrag per instelling varieert naar rato van de omvang van de instelling. Gemiddeld gaat het om 3500 euro per instelling per jaar en 5 euro per patiënt per jaar.

Vraag 8

Indien u van mening bent dat ook in de zorg sprake moet zijn van afdracht van auteursrechten, deelt u dan de mening dat in de zorg vaak sprake is van langer durend verblijf en dat – zeker waar sprake is van kleinschaligheid – deze verblijfsafdelingen gelijk zijn te stellen aan familie-, vrienden- of daaraan gelijk te stellen kring, en dat muziekgebruik op deze verblijfsafdelingen in ieder geval niet onderhevig zou moeten zijn aan afdracht van auteursrechten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Verwezen wordt naar het antwoord op de vragen 2 en 3.

⁵ Brief van de Minister van Justitie van 30 oktober 2009, Tweede Kamer, Vergaderjaar 2009-2010, 29 838, nr. 22, blz. 6.

⁶ Op de website van VOI@E, www.voice-info.nl zijn factsheets gepubliceerd met de belangrijkste cijfers van de aangesloten collectieve beheersorganisaties.

⁷ Deze bedragen betreffen de inning voor de hier bedoelde vormen van openbaar gebruik van muziek (exclusief uitzendrechten voor radio en televisie en kabeldoorgifte en bij Buma exclusief podia).